

II. Manželství

Úkoly:

1. Uveďte, čím se odlišuje vztah založený manželstvím od tzv. nesezdaného soužití a od soužití osob téhož pohlaví.
2. Vysvětlete, co to je „předdodavkové“ řízení a jaký má význam.
3. Co to je „sňatečná“ způsobilost?
4. Uveďte, jakou formou je možné uzavřít manželství a zda zákon některou z nich preferuje.
5. Posuďte, kdy vzniká manželství a jaký význam má zápis manželství do knihy manželství (matriky).
6. Uveďte, co je neplatné manželství. Srovnajte neplatnost podle zákona o rodině s neplatností v občanském právu.
7. Co je podstatou *konvalidace*?
8. Uveďte, co znamená „zdánlivé“ manželství. Zná rodinné nebo občanské právo termín „zdánlivý“, event. „nicotný“ právní úkon?
9. Má oddělená domácnost manželů nějaký právní význam? Pokud ano, uveďte na konkrétních ustanoveních zákona o rodině, jaký.
10. Pokuste se definovat termín „zvlášť závažná újma“ a naznačte jeho uplatnění v právní úpravě rozvodu a vyživovací povinnosti pro dobu po rozvodu.
11. Pokuste se vymezit termín „kvalifikovaný rozvrat“ vztahů mezi manžely.
12. Uveďte, jaké postavení má nezletilé dítě v případě rozvodu jeho rodičů.
13. Kdo chrání zájmy nezletilého dítěte v případě rozvodu jeho rodičů, event. před rozvodem?
14. Znevýhodňuje některé ustanovení právního řádu České republiky muže v případě rozhodování o svěření dítěte do výchovy pro dobu po rozvodu?

15. Má dítě právo se k rozvodu svých rodičů vyjádřit?
16. Mohla by mediace u rozvodu napomoci smírnému řešení rodinného konfliktu?

Příklady k řešení

1) Nezletilá Adéla Pokorná podala návrh, aby jí bylo povoleno uzavřít manželství se zletilým Janem Kolomazníkem. Po provedeném řízení soud návrhu vyhověl a rozsudek o povolení uzavřít manželství nabyl právní moci. Mezi snoubenci však došlo k závažné neshodě a k uzavření manželství nepřistoupili.

Uveďte, zda Adéla Pokorná právní mocí rozsudku o povolení uzavřít manželství nabyla zletilosti, příp. zda může uzavřít manželství s jiným mužem.

2) Sedmnáctiletá nezletilá Bětka Malá podala návrh na povolení uzavřít manželství se zletilým Oliverem Laštůvkou. Uvedla, že mezi nimi existuje již delší dobu silný citový vztah a z tohoto důvodu má jejich manželství dobrou perspektivu svého vývoje. Rodiče nezletilé uvedli, že souhlasí s uzavřením manželství jejich dcery, neboť známost trvá již přes rok, Oliver Laštůvka se jim jeví jako člověk s dobrými povahovými vlastnostmi. Snoubenec nezletilé uvedl, že má k Bětce rovněž silný citový vztah, v blízké době má vyjet na mezinárodní půlroční expedici do Antarktidy, a proto by se rád ještě před odjezdem co nejrychleji s nezletilou oženil.

Posuďte, zda v daném případě byly splněny podmínky pro povolení uzavřít manželství nezletilé navrhovatelce, případně jaké další důkazy by soud měl provést.

3) Šestnáctiletá nezletilá Anna Kovářová podala návrh na povolení uzavřít manželství se zletilým Pavlem Malým. V návrhu uvedla, že se jedná o vážnou známost, která trvá již tři čtvrtě roku a že s Pavlem Malým očekává narození dítěte. Rodiče nezletilé uvedli, že nesouhlasí s tím, aby nezletilá uzavřela manželství, neboť podle jejich názoru ještě není pro manželství zralá a snoubenec není pro nezletilou vhodným partnerem s ohledem na značný věkový rozdíl. Často se spolu hádají, několikrát se stalo, že k nim přišel